

Передплата
на «РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:
на цілий рік 10 ар. (20 кор.)
на пів року 5 ар. (10 кор.)
на чверть року 2:50 ар. (5 кор.)
на місяць 85 кр. (1 к. 70 с.)
За границею:
на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 16 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудні.
Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндого ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надсланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Політичні вигляди.

(X) Дотеперішній виборчий рух в західно-австрійських краях кидає вже доволі виразне світло і тінні на склад німецької репрезентації в новій раді державній. На правім крилі німецької лівниці, по думці вірноконституційного органу, не тільки приняла ся Gemeinbürgschaft, але вже вжила ся. Ся обставина нагадує Vaterland-ови байку про селянина, що хотів свого осла відзвичайти від їди. Уже мало що не осягнув своєї ціли, коли осел здох. Так мабуть буде і з німецькою Gemeinbürgschaft. Vaterland подає такі вигляди на будуччину: Радикальні групи лівниці змагають до нової і тіснішої злуки. Шенерер і двох-трех вірних его товаришів остане на скрайній лівниці, т. зв. умірковані пересунуть ся на праве крило, а в середині остане верховодяча група німецьких, радикально-народних і вольнодумних послів. Головною понукою сеї роботи є відомий Вольф. Здаєть ся, що та робота ще не перейшла раммок німецьких людовців. Праский дописуватель Pester Lloyd-а замічає, що посол Праде не був на вічу в Трутнові, отже значить, що прилучив ся до Вольфа. Така підмога з сего боку означувала би значне скріплене групи Вольфа, а майже цілковите розбитє ліберальної партії в Чехах. Причинив ся до того відомою телеграмою до цісарської канцелярії трутнівський бурмістр, а Вольф вихиснує се на свою руку. Отже та нова група не злучить ся з Gemeinbürgschaft, а також антисеміти нерадо підуть з Вольфом. Сподіванки вірноконституційного органу покажуть ся отже хибними, а байка про селянина і его осла стає щораз імовірнішою.

Справою нового укладу німецьких сторонництв займає ся також згаданий вже праский дописуватель Pester Lloyd-а і доходить до таких самих добутків. Звертає він бачність на те, що Вольф починає показувати ся щораз більше уміреним і зближає ся до Прадого. Колиб се повело ся,

то Шенерер був би відокремлений а на лівниці витворили би ся ось які групи:

1) Група Вольфа, народно-радикальна, зложена з певної часті дотеперішних его сторонників, а помножена групою Прадого з німецьких людовців і молодших ліберальних елементів; 2) решта ліберального сторонництва злучила би ся з групою т. зв. Мавтнера і з вірноконституційною шляхтою; 3) Антисемітам не оставало би нічого іншого, як злучити ся з католицким сторонництвом

Значна зміна програми Вольфа і его еманципация зпід впливу Шенерера показує, що робота в тім напрямі не устає. Він полишив уже поклик los von Rom і не домагає ся вже вилученя Галичини й Дальмації. Теперішні свої домаганя обмежає до законодатного управильнення німецького державного язика і інартікуляції австрійско-німецького союзу і цлого звязку з Німеччиною.

В останнім часі змінено також програму німецьких людовців і майже до слова принято домаганя Вольфа. З того видно, що обидві групи щораз більше зближають ся до себе і се не може остати без впливу на будучі парламентарні відносини.

Заходить однак питанє, чи сподівана дописувателем Pester Lloyd-а злука між антисемітами а католицким сторонництвом не розібе ся задля подій, які зайшли в Тиролю і поки-що обмежають ся на сей край. Між антисемітами а католицким сторонництвом в Тиролю почала ся боротьба, якої основою є відносини католицкого сторонництва до Чехів.

Католицкі дневники поясняють, що союз з Чехами не приніс ніякої шкоди католицкій програмі, а спинив лише рознашене лібералів. Союз сей не був такий тісний, як союз антисемітів з лівницею. Католицке сторонництво має тепер вільну руку, коли тимчасом антисеміти не можуть сим похвалити ся. Як дуже мали антисеміти звязані руки, показує та обставина, що оставали в злучі з лівницею, коли она вела найдикшу обструкцію.

Ся боротьба антисемітів з католицким сторонництвом в Тиролю проявляє ся тепер в завзятій боротьбі против вибору бар. Діпавлього, головного представника сего сторонництва.

Але хочби бар. Діпавлі не вийшов з дотеперішньої куриї, то вибір его обезпечений компромісом між вірноконституційною тирольською шляхтою а католицким сторонництвом. Сей компроміс викликав строгу критику з боку ліберальних органів, які бачать в тім велику небезпечність, особливо колиб він розширив ся на соймові вибори. Клерикали зискали би тим способом пять мандатів і мали би більшість в соймі. Ліберальне сторонництво втратило би оруже, яким доси розпоряджувало, т. є спроможність ударемнюваня ухвал в соймі. N. fr. Presse боїть ся, що сей компроміс вийде на шкоду німецькій Gemeinbürgschaft.

Відповідь д-ра Кербера на відоме меморандум бар. Мальфатого в справі поділу Тиролю викликала між австрійськими Італійцями велике завзяте проти правительства і вже тепер можна на певно сподівати ся, що італійські послы в раді державній будуть належати до скрайньої опозиції.

Отакі вигляди розкривають ся вже на основі дотеперішнього руху виборчого в західних краях.

З виборчого руху.

Зі свого політичного, широкого репертуару заграє п. Романчук знов одну комедию п. з. «Крути та не перекручай». На передвиборчих зборах в Болехові, коли прийшла під дискусію справа кандидатури з IV. куриї, і присутні москвофіли спротивили ся кандидатурі п. Романчука, прочитав др. Кос уступ з письма п. Романчука, в яким він ззиває комітет в Калущин до консолідації. Не знати, чи др. Кос з прихильності вирадив п. Романчукови таку медвежу присягу, чи нарочком здискредитував его відчитанєм сего письма, досить, що сам др. Кос не уважав навіть відповідним поставити кандидатури Роман-

ВІСПА.

Оповіданє Вацлава Космака.

З чеського переклав Я. Юлев.

II.

По двох літах.

(Далі).

— Мгм! — промурмотів Свобода і затяв зуби.

Від того часу, як занемогла Маня, ходила шлюфірка — була ще доси в дворі — щодня вечером до млина і приносила молодцеви вістку, як має ся слаба. Він сам не хотів іти до двора: був еще загніваний від згаданого сьвята. Раз прийшла з вісткою, що Маня вже ходить і що питала ся про пана Осипа. Молодцеви при сих словах заперло дух. Постановив, що переможе пиху і піде туди.

Була се перша неділя Пилипівки. Сніг си-

пав ся, аж страх і свистав острый вітер. Молодець пустив ся пополудни скорим кроком до двора. Прийшов до передпокою, повісив пушку, страє сніг і пішов на гору. Зайшов до кухні.

— А, пан Осип, — дивували ся дівки, — се гості. Ми думали, що вас вже лісні злодії застрілили.

— Є пан дома?

— Є.

— Піди до покоїв і зпитай ся, чи є панна на горі і чи можу туди піти?

Дівчина пішла; за хвилину вийшов сам Свобода.

— А деж, бій ся Бога, чоловіче, де ти був так довго? Чому не приходив? Бояв ся віспи?

— Чорта бояв ся — але панни відвиджувати, як слабі, не годить ся.

— Но, ходім далі. Маня на горі.

Увійшли. Свободова сиділа при столі, ребила поньчоку. Маня спочивала в кріслі коло печи. — Доброго полудня, — поздоровив молодець і вклонив ся.

— Витаю вас — подякувала ввічливо Свободова. — Се є чесний гість!

— Панно Маню, бажаю вам сердечно нового здоровля.

Маня спустила очи і шепнула: — Дякую.

— Але ви ні раз не були цікаві спитати ся, як вона має ся, — витикувала ему посесорка.

— Не дорікайте мені. Я мав кожного дня вістку, — сказав молодець.

Мани засьвітили ся очи.

— Кожного дня? — запитала мати. — А від кого?

— Сего не скажу.

— Лиши питати ся, мамо, — сказав Свобода, — а принеси що перекусити. На дворі зима. Пана Осип — пиво, вино?

— Пиво!

Посесорка пішла до кухні, а посесор до пивниці. Молодець зістав з Манею сам.

— Панно Маню, ви не знаєте, як я тішу ся, що ви знову здорові.

Маня дивила ся на него довго, а відтак сказала: — Я вам вірю. Але як тепер виглядаю! Не лякаєте ся мене?

чука, а прилучив ся до поставленого внесена; щоби поки-що не ставити кандидатури на IV. курию, а вижити голосу калуского і бобрецького повітів. Ну, а з Калушчини вже підняв ся голос за... др. Николаєм Антоневичем, якого на соборчику в Вістовій — як доносить «Галічанін» — поставлено «єдинодушно» кандидатом на IV. курию.

В Коломиїщині приготують москвофіли якусь несподіванку. Доказують сего їх упряме придержуванє ся консолідації ти насильне форсованє кандидатури др. Окуневського, мимо єго заяви, що кандидувати ніяк не буде... Та не лише на I. курию ставлять кандидатуру городеньського меденаса, але здержують ся «до ісхода виборів» з кандидатурою на IV. курию, щоби ніби то на случай «неуспіха» в V. курії поставити опять кандидатом д-ра Окуневського.

З Чортково доносять до «Дѣла», що «в справі порішення кандидатури на V. курию Борщів-Заліщики-Чортків-Гусятин-Теребовля-Скалат відбула ся за почином д-ра Дорундяка дня 6. с. м. в Чорткові парада відпоручників згаданих повітів. Наряди тревали від 3. до 8. години. На сей округ було більше кандидатів, але що деякі не прийняли кандидатури, то лишили ся тільки два: бувший посол з того округу др. Яросевич і поторичний урядовець др. Олександр Кулачковський, редактор «Вістника законів державних» з Відня, котрий зголосив свою кандидатуру. Комітет ухвалив: «Приймає ся кандидатуру д-ра Яросевича під умовою, що др. Яросевич дасть публично (в газетах) заяву, що: а) в разі вибору він як посол не вступить до клубу соціально-демократичного, а б) вступить в члени клубу незалежних руских послів, вкінці в) що єго кандидатуру затвердить Народний Комітет, зглядно не поставити против него иншого кандидата». Відтак комітет уважив д-ра Дорундяка порозуміти ся в тім ділі з д-ром Яросевичем, а для остаточного порішення справи скликати ще раз окружний комітет. Засіданє того комітету відбуде ся сими днями.— Висуване кандидатури д-ра Яросевича є лише баламученєм опінії, бо др. Яросевич кандидує в Перемишлянщині з V. курії як соціалістичний кандидат, і як такий не може заравном доситьвчинити умовам чортківських виборців. Вирочім єго кандидатура в сім окрузі зовсім неможлива. Остає ся др. Кулачковський, який на своїм становищу у Відні стілько вчинив для чистоти і коректності нашого языка в редакції «Державних законів». Коли чортківський комітет вже з гори з відтіною упередження назначує єго, як «ноторичного» урядовця, то робить кривду самому собі, бо сям устеляє дорогу польському кандидату, який виринув на сей округ в особі гр. Мечислава Півніського.

Реформа народного театру.

VI.

Начеркнувши коротку історію руского театру за послідних десятих літ, остає нам доклад-

— Чого лякати ся? Хороба нікому не при- дає. Як виздоровієте, буде знову добре.

— Ах, ні! Дзьоби мені зістануть.

— Що там кілька дзьобинок?! Алеж ви ті самі, що були. Коби я лише зістав лісничим — я би на те не дивив ся!

Маня се заговорила: — Хто такий давав вам вістку про мою хоробу?

— Шлюфірка!

— Добра жінка! — сказала Маня.

Після сего прийшла мати з маслом на тарели, а батько з пивом; засіли, попивали і балакали свобідно в теплій кімнаті, аж було мило. Свободова була нині ввічлива, Свобода веселий, а молодець жартував, що аж Маня забула на хоробу і пару разів з охотою засьміяла ся.

Коли стемніло, пішов молодець до дому; здавало ся єму, що еще ніколи не був так щасливий як нині.

Приходив кождої неділі до двора і Свободова пераз сказала: — Се преці один чесний чоловік. Я єго тоді в сьвято обидила, а він забув на всьо і є, який був. Як то чоловік ошубає ся.

(Конець буде).

нійше висказатись, чому, мимо всеї прихильности для театру, єго будучність представляєсь нам не в рожевих красках. Можна-б нам відкликати ся до тих загальних нарікань на тяжкі часи, де потреби зросли на кождім кроці, а жерел доходу або не прибуває, або ще і зменьшило ся. Між народом нужда, міщанство підупало, наше сьвяцтво зубожіло, а нечисленна наша урядничя інтелігенція мусить числити ся з кождим грошем.

Але важнійшою обставиною є се, що коли давнійше народний патріотизм маніфестував ся на провінції майже виключно у підпираню руского театру, то тепер загортає він людий до иньших, реальнійших завдань. Товариства, читальні, збори, виклади, концерти, аматорські представлення, вечерки і т. д. абсорбують сили, час і гроші нашої нечисленної інтелігенції і виробляють у неї рівнодушність для сцени.

Так само і польска інтелігенція, яка давнійше на провінції не мала жадної організації, а до руского театру відносила ся вельми дружно і знатно підпирала єго, тепер чим раз більше живе в своїм товаришкім крузі, дає свої аматорські вистави, виклади університетські, закладає читальні і т. д. та при тім всім проявляє декуди антагонізм до руского театру, почувуючесь до патріотичного обовязку підпираня польських, хотяй би лихих, провінціальных труп.

До того ще змогли ся вимоги у публіки, навіть на глухій провінції, в значній мірі. Давний, наївний репертуар вже не вистарчає, до акторської гри і сьпівацьких сил прикладають вешчу міру, а надто жадають вигоди та якої-такої елегантії в поміщеню театру і аудиторії.

Звісно, давнійше грав театр в жидівскім підїню і ніхто навіть не дивував ся тому, бо не було деінде. Жид відступав сїни даром, а навіть ще часом і доплачував, бо він зарабляв на буфеті в своїй господі і «мав честь, що пани до него заходили на пиво». Але тепер вже в найменьших повітових містах побудовано «gniazda sokole», а в виду сего не можна грати в стайні. Треба винайти салю, за добрі гроші і хоть оно, правда, більше по європейски, але збільшає видатки, а не приносить більше до каси. І противно, ще зменьшає доходи, бо інтелігентної публіки не буває більше, як давно, а простіша, з галерії, особливо жиди, сторонять від «паньского дому». Ба, навіть наші «Народні Дому», які повстають по більших провінціальных містах, не подають для руского театру тих користий, яких можна би надїятися. Найліпшим доказом буде хіба се, що підчас послідного побуту в Самборі, руский театр під управою «Бесіди» не давав представлення в «Народній гостиниці», яка має простору салю і гарно уряджену сцену та вигідні побічні убікації, але в тісній, невигідній салі польского Касина з малою сценою і невигідним входом, бо Касино подало кориснійші умови, як Гостинниця.

Вигляди на успіхи по більших містах, як Чернівці, Краків, Львів також не великі, бодай на слідуючих три до чотири літ. Поминувши вже те, що за другою гостиною театр не мав би вже там тої приманьчивої ціхи новини — невидальщини, то треба би до сих міст заїхати хіба з зовсім новим і добрим, народним репертуаром, а за сей, звісно, найтруднійше. Щож до прогульки на Угорщину, або до Праги, то єї не так легко виконати, як плянувати. Та впрочім се лиш був би також одноразовий, короткий успіх, і після него не можна укладати театрального бюджету, щоби не вийшло як у тій приказці, що дід спустив ся на добрий обід, тай ляг без вечері спати...

А по провінціальных містах намножило ся польских, провінціальных театрів і они роблять сильну конкуренцію нашому театрови. В своїй змінній долі они ратують ся патріотичними штуками, як «Kościuszkę pod Racławicami» і др., представлєнями на ріжні льокальні «доходи» і вкінці гостинними виступами звисних артистів столицької сцени. Тим способом удержувала ся довгий час на пів-постійна трупа в Станиславові, де свого часу виступала безкорисно навіть славна Моджеєвска, а вкінці стягають публіку голосними а товстими фарсами і водевіями, як от: Хороша Єлена, Нітуш, Тітка Кароля і др.

Тих способів не має наш театр. Вправді п. Біберович спроваджував давнійше на гостинні виступи польскі опереткові сили зі Львова і се оплачувало ся єму дуже добре, але опісля вийшло се зі звичаю і ледви, чи поверне ся назад. Патріотичних, народних або історичних штук у нас нема, бо ті, що є, написані без знаня єспіничних вимогів і не роблять корисного вражєня, а товсті фарси виключені з репертуару беззглядно. Та всеж таки наш театр живе своєю доброю славою, як солідна дружина, субвенціонована кравчим соймом. Сей ємітет приносить єму може більше користи на провінції, як сама мізерна субвенція. Але небавом і се виймкове між провінціальных театрами становишко нашого театру стратить свою вагу, бо польска праса і автономія заходять ся ревно коло утворєня польского, провінціального, субвенціонованого театру. Справа польского людового театру стоїть нині так, що сойм кравчий ухвалив вже внесєнє, признаюче потребу створєня такого театру і передає єго до розсліду кравчому відділові. Сей звернув ся з запитанєм до знатоків польского театру, в який спосіб кравчий віділ міг би найвідповіднійше виконати повірену єму кравчим соймом справу людового театру. М. Гавалевич з Варшави зложив вже свою опінію на руки кравчому маршалка, а видрукувала єї Gazeta Lwowska. Також і др. К. Естрайхер подав свій еляборат до кравчому відділу, а оповістив єго Czas в двох фейлєтонах. Вкінці ще і Ст. Козьмян з Відня мав також надіслати свою гадку в справі людового, польского театру.

Головні точки опінії К. Естрайхера є такі: Належить розріжнити людовий театр сільский і маломісточковий. Обом сям сферам не достає у нас сего образования, якого вимагає організація пинішого театру. Але в ріжниця що-до села а місточка. Мужика театр не звабить, скоро прийде ся єму платити за него, він не розуміє плаченої розривки*). Народного репертуару, польского нема, а коли актор говорить по мазурски, то мужик уважає се вєсьміванєм єго бесіди. Само урядженє театру вимагає безітересовного посєвяченя і жертволюбности. Повинно стояти стілько сільских театрів, скілько є повітових рад, а повіт мусів би поносити копти вистав. Заводові директори на села не пойдуть, бо се була би для них нужда.

По місточках людовий театр є можливий. і міг би ділати уморальняючо при добрім репертуарі. Але за часті забави можуть довести до ледачости. Такими театрами і забавами повинні запятися міські уряди, як зверхники міст. Колиб они дивили ся рівнодушно на сей рід розривки, то не варто накидати їм сего, чого не розуміють.

В Америці духовєньство з аматорами створили рід людового театру, в якім грають ся штуки на тлі релігійним і патріотичним. Але тамошні відносини надто відмінні від наших, щоби на них ві кликати ся. У нас треба донєрва створити слухачів. Певно, що з часом дасть ся се зробити, але на разі можливо хіба основати людовий театр у Львові і Кракові і зобовязати єго, щоби літною порою виїздив на провінцію.

Супроти сего свого переконаня п. Естрайхер не висказує ся про організацію людового театру, бо уважає се передчасною річю, а радить в сій цілі засягнути інформацій від організаторів людових театрів в Варшаві і на Шлеску.

Центральний виборчий комітет.

Вчера пополудни відбули ся збори делегатів польских, льокальних комітетів виборчих в цілі доповненя центрального комітету вибором 10 членів. Зїзд числив коло 150 делегатів, а відкрив єго презес центрального комітету, Скалковский, промовою, в якій вказав на завданє так центрального як і льокальних коміте-

*) Про правду сих слів могла би сьвідчити пригода одного руского сьвященника, який забрав з собою кількох мужиків до театру. Не досить, що єму самому було тісно сидіти на власній фірі, купив мужикам білєти і задля них мусів скорше вертати, хотяй мав товариство в місточку — они порадились на другий день, прийшли з просьбою до пан-отця, аби їм вернув за страчений день...

тив; щоби вибрати як найбільше поезів для польського Кола.

З бесідників визначився гр. Войтїх Дідушицький, який в обороні політики польського Кола виказував ті користи, які она принесла, а з другої сторони шкоди, які викликає опозиція против єдності Кола. Як найліпший доказ хосенности Кола для краю і польського народа наводить бесідник се, що Німці, а в першій лінії N. fr. Presse, старають ся розбити солідарність Кола. Вороги жалують, що Галичина одержала польський язик і хотіли би її знов, накинути німецький. В Королівстві, на Литві і в Познаньщині дають Поляків, тож бодай тут, в Галичині они повинні збудувати твердию своєї народности. А се можливо лише через єдність і в сій цілі повинно зорганізувати ся одно, велике, народне сторонництво, до якого увійшли би консерватисти, демократи, селяни і жиди, о скілько чують себе Поляками.

Після заяви д-ра Соколовського в імени демократів, якою они солідаризують ся з виборчим комітетом і польським Колом в імя народної єдности, приступлено до вибору членів комітету. На пропозицію ad hoc вибраної комісії ухвалено вибір слідуєчих 10 членів: Антона гр. Водзіцкого, пос. Яна Дату, о. митрата Вальчицького, д-ра Барбацького, бурмістра з Нового Санча, Ст. гр. Стадницького, Альбіна Райського, селянина Семена Пудяка, Казимира Ценьського, пос. д-ра Шеця і Фел. Созаньського.

Після з'їзду делегатів відбуло ся вечером засіданє повного, центрального комітету, на яким кооптовано слідуєчих членів: Хилінського, редактора Czasa-y, д-ра Фогля, редактора Gazeti Narodowej, д-ра Осташевського-Бараньського, редактора Dziennika Polskiego, о. Ленкевича, д-ра Бика, Вл. Крайньського, Сам. Горовица, пос. Антона Теодоровича і з Кракова: Леона Горовица і Кар. Пеньюжжа.

НОВИНИ.

— **Календар.** В суботу: гр.-кат. Сергия; рим.-кат. Феліціяна еписк. — В неділю: гр.-кат. Пелягії; рим.-кат. Сімпліція.

— **Репертуар руского народного театру** в Бродях: В суботу 20. X. «Пташник з Тироля»; в неділю 21. X. «Запорожець»; в второк 23. X. «Нещасне кохання»; в четвр 25. X. «Біде дівча»; в суботу 27. X. «Малка Шварценкоф» (з п. Модзелевским в ролі Маршеліка); в неділю 28. X. «Ой не ходи Грицю».

— **Нові посольські кандидатури.** (Після пнших часописий). На V. курию тернопільську поставлено кандидатом о. Громницького. В V. к. борцівській кандидують: др. Александер Куляковський з Відня, др. Яросевич і Мечислав гр. Пінїнський. В V. к. львівській видвигнуто кандидатуру Витовда Трачевського, учня ля господарства. В V. к. сокальській кандидує др. Діаманд, соціяліст зі Львова. На V. курию коломийську оголошено отсі кандидатури: Стефан Мойса, поміщик з Рудна і др. Окуневский з Городенки; на IV. к. коломийську оголошено кандидатуру Людвика Салього, професора рускої гімназії в Коломиї. В IV. к. ясельській кандидує о. Лев Пастор.

— **Роботи около іконостаса** в церкві «Народного Дому» у Львові постувають скоро наперед без огляду на холодну осінь. Золочене і лякеро ване вже покінчене, орнаментация кінчить ся. Недавно рішив управляючий Совіт «Народного Дому» обезпечити іконостас (без ікон) на 15,000 зр; ікони в роботі, а хрест з Розп'ятєм буде вже невдовзі уміщений на іконостасі. Цілий іконостас з іконами буде коштувати около 30,000 зр.

— **Цісарські уродини в Африці.** З Капетовну в полудневій Африці доносять, що з нагоди 70-літних уродин цісаря Франціска Йосифа I. тамшні австрійські піддані уфундували одно ліжко в місцевім шпиталі.

— **Міністер просвіти** др. Гартель зажадав докладного справоздання про події підчас інавгурації на львівській політехніці. В сій справі розпочато слідство, але є тенденція полагодити справу. Кількох професорів не годило ся на повний вибір д-ра Німентовського на ректора і тому не прийшли були на інавгурацію сего року шкільного.

— **Пересторога перед еміграцією до Румунії.** Міністерство внутрішніх справ — як доносить «Fremdenblatt» — одержало на днях справозданє австрійсько-угорського консуляту в Яссах, після якого між тамошнюю класою робітничою задля недостатку роботи панує велика нужда, котра привелоє їх до виїзду з краю. В виду сего міністерство внутрішніх справ перестерігає всіх перед еміграцією до Румунії.

— **Шкільні реформи.** З Відня доносять теле-

графічно: Міністер просвіти скликав на 24. і 25. с. м. до Відня конференцію директорів долішно-австрійських шкіл середних та запросив на ню багато пнших осіб. Цілюю конференції є точно обговорити важні і актуальні шкільні справи. Між пншими порушить ся справа реформи вступних іспитів до I класи середних шкіл, заведене обовязкової науки одного зі світових мов сучасних, увільненє директорів середних шкіл від веденя адміністрації і т. ин. Правительство наміряє засновати з конференції директорів середних шкіл постійну інституцію, що відбувала би засіданя періодично.

— **Міска рада львівська** ухвалила вітворити в як найкоротшій часі міську касу шадничу. Все вже приготовано до неї, розходить ся лише о затверженє статутів краєвим віділом і о одержанє призову від правительства.

— **Наслідки неосторожности.** Двацять кількати пнничка Бронислава Городиска в Збаражжї занедужала на тиф. Поміч лікарка не богато помагала. Мати пннички зателеграфувала оподі по брата, ветеринаря Герасимовича з Тернополя і той приїхав помочи сестрі обслуговувати хору. Позавчєра сконстатували лікаві припадково якусь рану на клубі і заординовали оклади карболом. Аптика видала карболь з написом «отрута». Герасимович зробив оклад і поставив фляшочку з карболом на вікно поміж вазонки. По якійсь часі змучена Городиска хотіла подати недужій лік, а що всі ліки були в темних фляшочках, то подала недужій через опіаьку ложку карболом. В наслідок того недужа померла за пів години.

— **Продає ся частями двірська земля** в селі Ямне коло Камінки струмільової. Землю тоту забрав за довги віденський банк і тепер продає єї селянам частями. Продажу тої землі переводить львівський адвокат др. Фердинанд Квятковський при помочи п. Буржиньського. Банк прийняв на себе сплату всіх тягарів, які лежать на добрах Ямне і тим способом кождий, хто купить часть тої землі і заплатити умовлену ціну купна, не буде вже обязаний ніяким довгів платити і за то ручить так само банк як і его повномочники, адв. Квятковський і п. Буржиньський. Кождий, хто купить землю і заплатити гроші, може свою пайку сейчас на себе інтабулювати і при тим обезпечити себе, що ніяких довгів на себе не приймає. Цілий сей обшар двірський обнимає 450 моргів, між тим 160 моргів сіножатий. Ціна за морг орного поля 200 зр. а за сіножати по 250 зр.

— **Дурицьвіти.** Директор «Colosseum» виїздить на днях зі Львова до Парижа і Лондона, щоби там заангажувати нові «силы артистичні» на зимовий сезон. В першій мірі має намір заангажувати до своєї «дружини» сім фоків, які продукували ся підчас парискої вистави в «Toiles Marigny» і здобули собі велике признає «цілого світа». Також «звербує» директор на свою сцену у Львові якусь англійську погромительку диких звіврів і такі пнші «артистичні сили».

— **3 Хойниць** доносять, що за антисемітські заворушеня з дня 10. червня с. р. суд присяжних засудив 5 осіб на 9 місяців вязниці, а 4 особи увільнено.

— **Румунська позичка.** Румунське правительство старає ся затагнути 12,150,000 франків позички в Берліні, а в застав віддає дохід з тютюнового монополю на 12 літ. Умовини, під якими старає ся Румунія о сю позичку, каже догадувати ся про тяжке положенє фінансове, спричинене неурожаєм в кількох останніх роках, та скорим розвоєм державних видатків.

— **50.000 франків відшкодованя** зажадали від якогось власителя віллі в Гарлемі, молодий професор Штохер і панна Дамє, учителька. Одного вечера сиділи обоє в альтанці в найтемнішій закутку і вели фліртовий розговор тай — цілували ся. Про се був би ніхто не дізнав ся, коли не електричне світло та власитель віллі, у якого були гості. Єму забагло ся забавити гостей киданєм снопів електричного світла на далекі предмети. Нараз упало світло на залюблену пару, саме коли обоє цілували ся. Наслідки світла показали ся другого дня. Ціле місто знало про професорський флірт, а пара шкільна приказала обоім зректи ся своїх посад. Тепер Штохер і Дамє обжалували власителя віллі за «перозсудну» забаву і зажадали 50.000 фр. відшкодованя, а суд присяжних, котрий має сю справу рішати, поставили в безвихідне положенє.

— **Сцена з полуднево-африканської війни.** Один з голяндських днівників оголосив лист якогось Голендра, що в відділі Деветоа воював з Англичанами. Лист описує, як Боєри здобули англійський поїзд під Родеваль, та представляє безглядность Боєрів в безнадійній війні. Охотник голяндський пнше між пншими: «Деветови донєсено, що на стачії в Родеваль стоїть поїзд о 68 вагонах, а его стереже 240 англійських воєнків. Та Девет відважив ся з 80 Боєрами напасти на 3 рази сильніший ворогів. В ночи з 5 на 6. червня обсадив він дворець. Неприятель не перечував лиха. Коли на дворі почало зоріти, град куль посипав ся на сонних Англичан.

Напад був так нечаяний і так добре обдуманий, що Англичане стратили в одній хвили 40 воєнків, а 60 задля ран не були здібні до дальшої борби. Невагом вивісили Англичане білу хоругву на знак підданя. Тоді ми розглянули ся по стачії. По розоружено живих Англичан кинули ся ми рабувати. Поїзд віз 30.000 мундурів, 2.000 лідитових бомб, 2.000 мішків з листами, великий запас тютюну, напиктів і живности. Девет казав сейчас повідомити про побіду пнші відділи. Всі Боєри перебрали ся в нову одіж, а стару скинули на велику купу. Ні один лист не остав ся цілий, бо ми шукали в них грошей. Часть амуніції забрано на вози, часть закопано, щоби пнзійше можна було забрати. З пошарпаних листів, з старої одіжи уложено великий костир, а на него накидано лідитових бомб. Підложено льонт, який міг горіти цілу годину, щоби тимчасом далеко схоронити ся. Хто чув вибух бодай одної лідитової бомби, сей може собі представити, який грім загудів з 2.000 бомб. Великий стовп диму, каміня, дощок з потороцєних вагонів зніє ся в гору під хмари. З цілої стачії не оставо ні сліду: шини, вагони, мури, дерева вилетіли у воздух. В хвили опісля загудів другий такий грім. Се вибухнули нафтяні магазини, що стояли віддалені від стачії на яких два кілометри».

— **Ц. к. Дирекция залізниць державних** оповіщує:

З днем 1. жовтня 1900 р. змінено назву стачії Виків на шляху Гадікфальва-Бродина на Виків долішний а назву стачії Бівоєрї на тім самім шляху на Виків горішний.

— **Конкурси.** Повітова рада в Долині оголосила конкурє на посаду секретаря з платнею 3.200 корон річно. — Магістрат корол. міста Жовкви розписав конкурє на посаду рахмайстра з річною платнею 1.400 корон і 20% додатку.

— **Дрібні вісти.** Др. Коритовський, віцепрезидент краєвої Дирекції скарбу, повернув з відпустки і обняв урядованє. — На краківській двірци увязнено Файгу Кіммель з Медики, що везла зі собою до Америки дві дівчини: Стефанію Лагешівну з Тернополя і Леонтину Чупкалівну зі Стрия. — Іван Тимковський, молодець з Липиці долішної, полюбив дівчину, з якою батько заборонив єму женити ся. Молодець в розпучі положив ся оподі в ночи на залізничі шини на шляху Галич Підвисока і згинув під колесами поїзду.

Телеграми.

Відень, 19. жовтня. Німецький амбасадор при тутешнім дворі кн. Айленбург повернув на постійний побут до Відня.

Відень, 19. жовтня. Wiener Ztg. оголошує: Цісар санкціонував проєкт закона, ухвалений галицьким соймом, після якого уділяє ся повітовій радї в Турці позволенє до зобовязаня ся в імени повіту до заплати 50.000 корон на річ будови залізницї Самбір-Турка-Ужок.

Прага, 19. жовтня. Комітет вірноконституційної більшої посілости відбув засіданє під проводом гр. Освальда Туна. На нараді обговорювано політичну ситуацію і наближаючі вибори.

Відень, 19. жовтня. Зміну особи канцлера в Німеччині прийато тут досить симпатично. Єго небезпечним суперником був амбасадор у Відни кн. Айленбург, але задля китайської афєри, яку Білов провадив від початку як секретар стану, повірено єму канцлерство.

Білгород, 19. жовтня. Двох редакторів застановленої тепер часописи «Male Noviny» засудив тутешній суд за обиду короля Александра на пять, зглядно сім років вязниці.

Софія, 19. жовтня. Собраніє скликано на 28. с. м. Виїмковий стан в кількох округах задля тамторічних розрухів, знесено тепер.

Новий Йорк, 19. жовтня. New York Herald доносить з Ріо Жанейро, що там арештовано, під закидом участі заговорів против жита президента бразильської рєпублики, Італіянца Манєтї-ого, знамого як приятеля убійників Карнота і Гумберта.

Новий Йорк, 19. жовтня. Як доносить депеша з Пекіну 16. с. м. Лігунчанг і кн. Чінг звернули ся до послів чужих держав з письмом, запрошучим на першу мирову конференцію, яка має відбути ся в найблизшу суботу.

Новий Йорк, 19. жовтня. Телеграма з Пекіну з дня 17. с. м. доносить, що кн. Вальдерзе прибув до Пекіну, прийнятий військовими почєстями пекінської залози.

Вешингтон, 19. жовтня. З Пекіна доносять, що в північній стороні появили ся нові ватаги Боксерів.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
	6:10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня		6:25	до Лавочного (Мункача, Пешту)	Борислава	
	6:20	з Чернівців (Ілкан, Галацу), Станиславова		6:30	до Підволочиска (Київа) Бродів дв. головний		
	6:46	з Брухович, шод. від 13. мая до 16. вер. вк		2:08	6:43	дв. Підзамче	
	7:45	з Янова		6:35	до Станиславова, П. двисокого, Потутор		
	7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		8:30	8:40	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
	8:00	на дв. головний		2:55	9:07	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)	
	8:05	з Лавочного (Пешту) Калуща, Стрия			9:15	до Янова	
	8:15	з Сокаля, Рави рускої			9:25	до Підволочиска, Бродів, Гусятинна дв. Підз.	
1:35	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.			9:42	дв. гол.	
	11:45	з Рослава і Любачова		2:55	9:55	до Чернівців, Станиславова	
	11:55	зі Станиславова (Керсемеце, Потутор)			10:20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова	
	12:55	з Янова			1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в не- дїлі і свята	
	1:15	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.			2:15	до Брухович від 13. мая до 15. вересня в недїлі і свята	
	3:14	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)			3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
2:20	5:17	з Підволочиска (Київа) Бродів на дв. Підз.			3:15	до Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.	
2:35	5:40	на дв. голов.			3:26	до Брухович шод. від 1. мая до 16. вер.	
	5:45	з Кракова			3:30	до Ришева, Хирова, Любачова	
1:45	5:55	з Чернівців, Іцкан		Ніч			
	6:00	з Сокаля, Белзця і Любачова			6:10	до Станиславова	
					6:13	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6. а від 16. вер. до 30. марца 1901 щоденно	
Ніч					12:40	6:30	до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)
	7:24	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)			6:50	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуща	
	8:28	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)			7:10	до Тернополя дворець головний	
	8:50	з Брухович від 13. мая до 16. вересня шод.			7:33	дв. Підзамче	
	9:23	з Янова щоденно від 1. мая до 15. вер.			7:25	до Сокаля і Рави рускої	
8:40	9:45	з Кракова (Відня, Берліна), Ясла, Розвадова			7:48	до Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)	
2:31	10:00	з Чернівців, Букарешту, Гусятинна, Потутор			9:12	до Янова від 1. мая до 15. вересня	
12:20	10:15	з Лавочного (Пешту) Хирова		2:51	10:40	до Чернівців і Іцкан	
	10:12	з Підволочиска (Київа), Бродів на дв. Підз.			10:50	до Кракова, Відня, Варшави	
	10:30	на дв. голов.			11:00	до Підволочиска, Бродів дв. голов. і	
	12:05	зі Стрия, зі Скольного від 1. мая до 30. вер.			11:25	дв. Підз.	
	3:12	з Підволочиска на дворець Підзамче			4:15	до Кракова, Відня, Берліна, Самбора	
	3:35	на дворець головний			4:45	до Брухович від 13. мая до 17. вер. шод.	

ЗАМІТКА: Гога ніч чьсть ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.
Час середно-європейскій різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцких ч. 5) удїляє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзд.

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронови
- 5% листи гіпотечні преміовані
- 4% листи товариства кредитового земского
- 4 1/2% листи Банку краєвого
- 5% облігації Банку краєвого
- 4% позичку краєву
- 4% облігації пропінацийні

і всілякі ренти державні
Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшій курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕРЪ”

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоруоче Вєч. Духовєнству і всім вірним Вєресєв. Митроп. і Преєсєв. Еп. Ординариятєм всіх трєх єпархій, обезпечєє будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі звєряди, збіжє в зерні і соломі, сіпо в стогах і будинках протів шкід огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вивосить:

Фонд резервовий	245.814 кор.	52 сот.	486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480	— ”	
” спеціальна	1.684	80 ”	
Фонд основний	72.000	— ”	
” емеритальний	18.166	60 ”	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпрєволочно. До кінца 1899 року вивосили виплачені шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Поліси «Дністра» приймає Банк краєвий і Каси ошадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Терєбовлї і Заліщиках при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котрє дає найкористнійші услія, прєдставляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квїти в рускім язичі. Зголошенє о удїленє агєнций в окрєстностях, де нема близько агєнтів «Дністра», приймає ся. «Дністеръ» виплатив агєнтам по конєць 1899 р. прєвїзвї 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дїм «Прєсвїті»).

Інформації і посередництво до заклєчени ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЕВИХ в найкористнійших комбїнациях.

Позички для членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. «Дністеръ» на 5 1/2% і 1% додатку на кошта адм.

Товариство взаїмного кредиту „ДНІСТЕРЪ”

стєварїшенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
— (дїм «Прєсвїті»). —

удїляє позички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відновідних ручителїв або за інтабуляцєю, над 500 корон тїлько за інтабуляцєю на першїм місци, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт. Свєщєнщїк, не посїдаючі реальности, мусєть крім поруки двох ручителїв прєдложити єще полісу житєву; обезпечитись можна через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбїнацій.

Згаданє Товариство прїймає вкладки до опрєцентованя від членів і третих осіб по 4%.

— Удїл членскій вивосить 50 кор., вписовє 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тїлько член обезпечений в «Дністеръ».

Інформації удїляє Дирекция листовно або агєнти Товариства взаїмних обезпечень «Дністеръ».

Артистичнє заведєнє ритовничє малярства шильдів. відливаня, таблиць, виріб печаток кавчукових і великий вибір кавчукових друкарєнь

Гєнрик Шапіра

Львів, ул. Копєрника ч. 3 (побіч аптеки Вп. Микєлїши).

Виконує дуже красно всілякі роботи, а іменно: печатки кавчукові і металєві для громад і урядів парохїяльних. Шильди мальовані на шклї, дереві, блясї та полотні. Всїлякі лякерования, позолочуваня хрєстів. Таблиці і шильди лянї з ріжних металїв, таблиці наґробні і назви улиць, числа на доми.

Гравури на металю та дорогих камїнях, печатки, штанци, відзнаки, букви, моноґрами, герби і ґузики до упряжи та ліберїї. Марки печатковї, бляшки шпунт. для броварїв. Нумератори і стємплі на датум. Обцяги до пльомб, шабльони. Краска до печаток та хемїчна краска до білизни.

Цїнники даром і франко!

Всілякі КУПОНИ
Вильєсовані
цїнні папєрі
виплачує без потрєченя провїзї або копїтїв
Контора вимїни
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО.